

Miljönämnden

2000-03-21

-04- 0 3

031-3233 00

MN § 27

Änr 1999:381

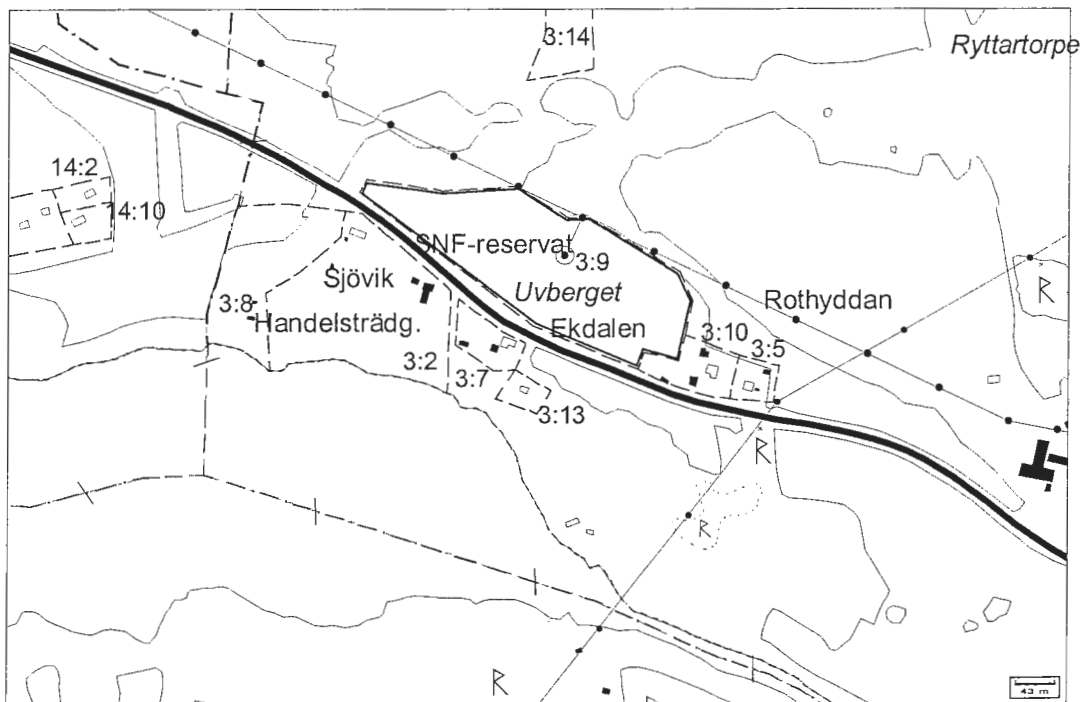
Ärende: Bildande av naturreservatet Uvberget, Enköpings kommun

Miljönämnden beslutar

att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den markerade linjen på nedanstående karta som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen, se bilaga 6.

Karta över reservatet

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ök, diarienummer 507-97.3147.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Miljönämnden

2000-03-21

MN § 27, forts.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald samt vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer. Syftet ska nås genom att:

- Områdets skötsel grundas på den odlingshistoriska markanvändningen, d.v.s. ängsbruk, naturvårdsinriktad betesdrift, plockhuggning och skötsel av landskapselement. Igenväxta marker ska återställas.
- Förutsättningar för att områdets mosaikartade djur- och växtsamhällen samt arter i ädellövskogen, ekhagen, bergbranten och de örtrika torrängarna ska kunna leva kvar ska vara goda.

Skälen för beslutet (Bakgrund)

I början av 1960-talet planerade Vägverket att anlägga en sandsilo i berget med en uppfartsväg till krönet. Framlidne veterinär Elis Bryne, som var en aktiv natur- och kulturvårdare, verkade för att Svenska Naturskyddsföreningen år 1963 förvärvade området i fråga och på så sätt skyddade området mot exploatering.

År 1996 inköptes Uvberget av Naturskyddsföreningen i Enköping för 10 000 kr, samma summa som området kostade 1963. Naturskyddsföreningen i Enköping är således både markägare och initiativtagare för bildandet av Uvbergets naturreservat.

I det begränsade området på 3,5 ha har det dokumenterats 196 kärlväxtarter varav 12 räknas som sällsynta i Uppland. Dessutom är 64 mossarter, 34 lavar och 27 häckande fågelarter registrerade i objektet. De mest anmärkningsvärda av dessa arter är sanddådra, filthättemossa, liten blekspik, narrtagging och stenknäck, vilka även är upptagna på den s.k. rödlistan som hänsynskrävande arter. Andra anmärkningsvärda arter är: underviol, trolldruva, tulkört, korskovall, solvända, backsmultron, lövbinda, backklöver, lunddraba, ängsvårlök, backskafting, luddtåtel, gul nållav, slanklav, hasselticka, vitbrun vaxskivling och ekticka. I Uvbergets södra rasbrant finns en mycket rik molluskfauna.

Status i samhällsplaneringen: Uvberget ingår i ett större sammanhängande naturvårdsobjekt, Alsta sjö med närmaste omgivning, vilket utgör klass I-objekt i länets naturvårdsprogram. Objektet Uvberget ingår i nätverket Natura 2000.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Miljönämnden

2000-03-21

MN § 27, forts.

Föreskrifter

- A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:
1. bedriva täkt eller annan verksamhet, som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, plöja, dämna, utfylla, tippa, markbereda eller bryta stubbar,
 2. anordna upplag,
 3. uppföra byggnad eller anlägga väg eller parkeringsplats,
 4. dra fram ny mark- eller luftledning med undantag för:
 - underhåll och förnyelse av befintliga elanläggningar. Innan åtgärd ska reservatsförvaltaren kontaktas,
 5. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat eller affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning med undantag för:
 - informations- och fridlysningstavlor om reservatet,
 6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
 7. tillföra växtnäringsämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära föroreningar eller annan förändring av marken och växtligheten,
 8. avverka, röja, skogsodla eller annan skogsvårdsåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar med undantag för:
 - skötselåtgärder enligt skötselplanen,
 9. införa för trakten främmande växt- eller djurart,
 10. bedriva jakt,

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Miljönämnden

2000-03-21

MN § 27, forts.

11. framföra motordrivet fordon eller motorredskap med undantag för:

- åtgärder enligt skötselplan,
- underhåll och förnyelse av befintliga elanläggningar. Innan åtgärd ska reservatsförvaltaren kontaktas,

12. anlägga eller upplåta plats för tältning, camping eller uppställning av husvagn med undantag för:

- åtgärder för skolskogen,

13. upplåta mark för tävlingar, läger eller militära övningar med undantag för:

- skolskogens verksamhet,

14. anordna någon form av arrangemang varigenom allmänhetens fria tillträde till reservatet begränsas.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla sådana intrång som:

15. skötsel i form av ängsbruk, naturvårdsinriktad betesdrift, röjning och plockhuggning enligt till beslutet hörande skötselplan,

16. utmärkning och information om reservatet,

17. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

18. uppgöra eld eller tälta,

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Miljönämnden

2000-03-21

MN § 27, forts.

19. gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, lavar eller på annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för:

- matsvamps- och bärplockning,
- skolskogens växtstudier och framtida inventeringar.

D. Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer kommunen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 1).

E. Med stöd av 21 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer kommunen att Naturskyddsföreningen i Enköping ska vara förvaltare för reservatet.

Dessa föreskrifter gäller från och med den dag beslutet vunnit laga kraft.

Ärendets handläggning

Initiativ till reservatet togs 1998 av markägaren, Naturskyddsföreningen i Enköping. Ett förslag till skötselplan har varit utsänt på remiss hos alla grannar, Örsundsbro skolan (som har Uvberget som skolskog), Länsstyrelsen, Vattenfall Mälarnät AB, Naturskyddsföreningen i Uppsala län och Enköping kommuns naturvårdsnämnd. Ärendet har dessutom varit på remiss hos Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen och Sveriges Geologiska Undersökning. Remissinstansernas synpunkter redovisas i bilaga 2, 3, 4 och 5.

I januari 1999 lämnade föreningen in en anhållan till Enköpings kommun om att kommunstyrelsen skulle förklara Uvberget vid Örsundsbro som kommunalt naturreservat.

Beslutet strider inte mot de allmänna hushållningsbestämmelserna i miljöbalken eller kommunens översiktsplan.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Miljönämnden

2000-03-21

MN § 27, forts.

Bilagor:

1. Inventering och skötselplan för naturreservatet Uvberget, Enköpings kommun, Uppsala län.
2. Remissvar från Länsstyrelsen i Uppsala län.
3. Remissvar från Vattenfall, Mälarnät AB.
4. Remissvar från Sveriges Geologiska Undersökning.
5. Remissvar från Skogsvårdstyrelsen, Mälardalen.
6. Besvärshänvisning.

Protokollsutdrag till:

- Kommunstyrelsen
- Naturskyddsföreningen i Enköping.
- Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala
- Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
- Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
- Lantmäterimyndigheten, Box 986, 751 09 Uppsala
- Sveriges geologiska undersökning, 751 28 Uppsala
- Vattenfall Mälarnät AB, Box 285, 751 05 Uppsala
- Skogsvårdstyrelsen distrikt Uppsala, 754 23 Uppsala

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Naturskyddsföreningen i Enköping

-04- 0 3

231-3033-00

Inventering och skötselplan för naturreservatet Uvberget, Enköpings kommun, Uppsala län

av

Kerstin Anton och Sören Eriksson – Floradelen
Pekka Westin – Fauna(fågel)delen

Redaktör: Berthold Beste

Uppsala och Enköping 1998

uvbergskplan I-tn

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Ingauppmärksamhet

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1. Uppgifter om reservatet	3
2. Beskrivning av området	4
2.1. Allmän beskrivning	4
2.2. Vegetationsbeskrivning	4
3. Speciella växtarter	5
4. Dokumentation - Floradelen	7
4.1. Artlista - Kärlväxter	7
4.2. Artlista - Mossor	11
4.3. Artlista - Lavar	11
4.4. Karta över delområden – Floradelen	13
5. Dokumentation – Faunadelen (Fågelinventering)	14
Inledning	14
Metodik	14
Sammanställning av häckfågelbeståndet	15
5.1. Häckfågelbeståndet med artfakta	15
5.2. Artlista - Häckfågelbestånd	18
5.3. Sammanfattning om fågelfaunan - diskussion	18
5.4. Anordningar för fågelskydd	19
5.5. Karta över delområden - Faunadelen	20
6. Tillsyn	21
7. Fornminne - RAÄ-nr 153	21
8. Kraftledning	21
9. Mål och föreskrifter för skötselområden	22
9.1. Övergripande mål	22
9.2. Skötselområden	22
9.3. Karta över skötselområden	24
10. Dokumentation och uppföljning	25
11. Ekonomi	25
12. Litteratur	25

1. Uppgifter om reservatet

Naturreservatets benämning:	Uvberget
Objektnummer:	SE0210235 03-02- XXX 072
Kommun:	Enköping
Församling:	Gryta
Fastighet:	Örsunda 3:9
Markägare:	Naturskyddsföreningen i Enköping
Naturvårdsförvaltare:	Naturskyddsföreningen i Enköping
Läge:	2 km väster om Örsundsbro, läget framgår av karta
Topografisk karta:	11H Enköping NO
Ekonomisk karta:	11H 5g (11756) Alsta
Koordinat enligt rikets nät:	X = 6625940 Y = 1582870
Area:	3,5 ha

2. Beskrivning av området

2.1. Allmän beskrivning

Uvberget är en fristående bergsrygg utanför förkastningsbranten som går från Lårstaviken, följer Örsundaån och går fram till Ryda kungsgård.

Berget är med sin höjd på mer än 30 m.ö.h. en av områdets högsta punkter, med en tvär brant på sydsidan ner mot Alsta sjö.

Berggrunden består av basisk urgranit s.k. Uppsalagranit. Bland kvartära bildningar har räfflor observerats i området. De räfflor som återspeglar landisens rörelse under slutskedet av deglaciationen är i huvudsak orienterade i riktningen mellan N5°V och N15°V.

Bland jordarterna förekommer morän i ganska liten utsträckning i anslutning till Strömsbergsbäcken i områdets nordvästra del. De mest förekommande jordarterna på berget och i omgivningarna, utgörs av glacial - och postglacial lera.

Förr i tiden anordnades Valborgsmässaöfirandet på berget och i äldre tider användes berget säkert för att tända vårdkasar.

I början av 1960-talet planerade Vägverket att anlägga en sandsilo i berget med en uppfartsväg till krönet. Framlidne veterinär Elis Bryne, som var en aktiv natur- och kulturvårdare, verkade för att Svenska Naturskyddsföreningen år 1963 förvärvade detta område och på så sätt skyddade det mot exploatering.

År 1996 inköptes Uvberget av Naturskyddsföreningens lokalkrets i Enköping för 10 000 kr, samma summa som området kostade 1963.

Fram till år 1981 beteshävdades området. Nu för tiden används Uvberget som "skolskog" av Örsundsbroskolan för undervisning om naturvård.

Inventeringarna, som ligger till grund för detta förslag utfördes år 1997.

Syftet med reservatet är:

- att för framtiden bevara detta berg med den för landskapet mycket speciella topografiska formen och tydliga, geologiska formation, med utsikt över Alsta sjö.
- att försöka bevara Uvbergets mosaikartade och omväxlande vegetationsenheter som ädellövskogen, ekhagen och de örtrika torrängarna, samt den mycket speciella floran i bergbranten.

2.2. Vegetationsbeskrivning

Området kan delas upp i sex olika biotyper, som i det här förslaget behandlas som enskilda skötselområden (se nedan).

Nedanför branten finns en sammanhängande ädellövskog av mestadels ek och alm, men en lundvegetation, bestående av t.ex. trolldruva och underviol. I själva

bergsbranten växer flera olika bräken- och mossarter (skötselområde 1).

Uppe på berget finns örtrika torrängar. Här finns arter som t.ex. backskäfting och bockrot, vilka är kvar från tiden då området betades (skötselområde 3). Längs i norr bildas en örtrik friskäng i nordslutningen, med ex. hirsstarr och örnbräken (skötselområde 4). Mot väster övergår den i en mer artfattig, gräsbevuxen friskäng som antagligen varit gödslad tidigare (skötselområde 5). Även i nordost finns en gles ekdunge med en ogenomtränglig buskvegetation (skötselområde 6).

Speciellt för Uvberget är den rikliga förekomsten av tulkört, som har sin nordgräns i södra Uppland. Arten växer helst där det är varmt, torrt och ljust. På Uvberget förekommer tulkört i stor mängd i alla förekommande biotyper. Med anledning av detta finns även gott om riddarskinnsbaggar, vilka lever uteslutande på just tulkört.

Iögonfallande är också mångfalden av fjärilsarter på Uvberget som gynnas av bergets örtrikedom. Mossor och lavar växer rikligt både på sten, bark och i bergsbranten. Filthättemossa, som är en hänsynskrävande art enligt rödlistan, kunde registreras på en sten i ädellövskogsbältet.

3. Speciella växtarter

Under inventeringen hittades 196 kärlväxtarter, av vilka 12 räknas som sällsynta i Uppland enligt "projekt Upplands flora" (Daphne, Supplement 1, 1997). Sanddådra, som kräver öppen och blottlagd jord, betraktas som hänsynskrävande (Rödlistade växter i Sverige, 1995).

Närmar man sig Uvbergets område söderifrån, så väcker redan skogsbrynet med surkörnbär, plommon, trubbhagtorn, vildapel, lungrot och gullusern, besökarens uppmärksamhet.

På försommaren bildar mängder av underviol tillsammans med bl.a. trolldruva, skogsviol och blåsippa, en blomsterrikedom i ädellövskogen. Dessa arter hör till fältskiktet i ädellövskogar, där det bildas en mullrik mark p.g.a. nedbrytning av nedfallande kvistar och löv. Förekomsten av underviol och vispstarr påvisar att marken i skogen är kalkrik. Även andra arter på berget, t.ex. grusstarr, tulkört och ängsklocka tyder på samma sak. På silikatunderlag i skogen påträffades även filthättemossa *Orthotrichum urnigerum*. Enligt boken "Rödlistade växter i Sverige, 1995" är arten mest hotad av skogsavverkning. En annan rödlistad växt som har observerats på ett ljust ställe i skogen, är sanddådra. Denna ettåriga ört har minskat i Sverige främst på grund av ogräsbekämpning.

I själva branten, som är mycket skyddsvärd, finns både skuggiga och soliga partier med svartbräken, hällebräken och gaffelbräken. Svartbräken är en art som gillar halvsugga. Gaffelbräken behöver ljusa ställen och av den anledningen bör inte växtplatsen tillåtas växa igen. Båda arterna gynnas av att växa i lövskogsmiljö. Det senare medför fuktigare mikroklimat och större ljustillgång, speciellt under vår och höst, än förhållandena i en barrskog.

Uppe på berget förekommer ett par mycket örtrika ställen. På ett av dessa ställen växer solvända, backnejlika, backsmultron, äkta johannesört, styvmorsviol, lövbin-

da, back- och gullklöver. Samtliga av dessa arter växer nära varandra inom en yta på ca 10 m². Denna plats måste definitivt skyddas från igenväxning. Lokalen kan eventuellt hotas om de enar som växer i närheten tillåts expandera i utbredning.

Lunddraba växer i sydsluttningen. Inte heller denna art klarar av igenväxning. Arten behöver ljusa, öppna och torra växtplatser.

Ängsvårlök och den vackert blommande arten korskovall, växer i övergången mellan en torräng och en tidigare betad ekhage. Båda arterna riskerar att försvinna om inte igenväxningen hindras. (Att just den nuvarande glesa ekskogen har betats för ca 15 år sedan, syns på artsammansättningen, med arter som luddtåtel och backskafting. Om man vill bevara dessa arter så skulle man helst återinföra ett extensivt bete.)

Utöver ovanstående arter har följande lav- och svamparter i området meddelats av Gillis Aronsson:

Gul nållav – *Chaenotheca brachypoda* (SVS:s signalart) på grov knäckepl i ravin.

Slanklav – *Collema flaccidum* (SVS:s signalart) på levande alm.

Liten blekspik – *Sclerophora peronella* (hotkategori 4) på död alm.

Hasselticka – *Dichomitus campestris* (SVS:s signalart) på död, stående hassel.

Vitbrun vaxskivling – *Hygrophorus personii* (mindre allmän) under grov hassel.

Narrtagging – *Kavinia himantia* (hotkategori 4) på grov knäckepl i ravin.

Ekticka – *Phellinus robustus* (mindre allmän) på levande ek.

4. Dokumentation - Floradelen

4.1. Artlista - Kärlväxter

<i>Vetenskapligt namn</i>	<i>Trivialnamn</i>	<i>Område</i>
<i>Acer platanoides</i>	Lönn	1
<i>Achillea millefolium</i>	Röllika	2
<i>Actea spicata</i>	Trolldruva	1
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Småborre	1, 3, 5
<i>Agrostis capillaris</i>	Rödven	3
<i>Alchemilla glaucescens</i>	Sammetsdaggekåpa	3
<i>Alchemilla subcrenata</i>	Ängsdaggekåpa	4
<i>Allium oleraceum</i>	Backlök	2, 3
<i>Alnus glutinosa</i>	Klibbal	
<i>Alopecurus pratensis</i>	Ängskavle	3
<i>Anemone nemorosa</i>	Vitsippa	1
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Vårbrodd	3, 4
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hundkäs	3, 4, 5, 6
<i>Arabis glabra</i>	Rockentrav	2
<i>Armoracia rusticana</i>	Pepparrot	R
<i>Arrhenatherum elatius</i>	Knylhavre	3
<i>Asplenium septentrionale</i>	Gaffelbräken	2
<i>Asplenium trichomanes</i>	Svartbräken	2
<i>Athyrium filix-femina</i>	Majbräken	1
<i>Avenula pratensis</i>	Ängshavre	3
<i>Berberis vulgaris</i>	Berberis	1, 3, 5
<i>Betula pendula</i>	Vårtbjörk	1
<i>Brachypodium pinnatum</i>	Backskafting	1, 3
<i>Bunias orientalis</i>	Ryssgubbe	1, 6
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	Piprör	1
<i>Calluna vulgaris</i>	Ljung	2, 4, 6
<i>Caltha palustris</i>	Kabbeleka	5
<i>Camelina microcarpa</i>	Sanddådra	1
<i>Campanula patula</i>	Ängsklocka	4
<i>Campanula persicifolia</i>	Stor blåklocka	3
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklocka	1, 3
<i>Cardaminopsis arenosa</i>	Sandtrav	
<i>Carex acuta</i>	Vasstarr	
<i>Carex digitata</i>	Vispstarr	1
<i>Carex disticha</i>	Plattstarr	
<i>Carex flacca</i>	Slankstarr	
<i>Carex hirta</i>	Grusstarr	5
<i>Carex montana</i>	Lundstarr	3
<i>Carex nigra</i>	Hundstarr	
<i>Carex ovalis</i>	Harstarr	
<i>Carex pallescens</i>	Blekstarr	5
<i>Carex panicea</i>	Hirsstarr	4
<i>Carex spicata</i>	Piggstarr	
<i>Carum carvi</i>	Kummin	5
<i>Centaurea jacea</i>	Rödclint	3, 4, 5, 6

<i>Cerastium fontanum</i>	Hönsarv	
<i>Chelidonium majus</i>	Skelört	1
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Lungrot	1, 3, 4
<i>Cirsium arvense</i>	Åkertistel	5, 6
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvalj	1
<i>Corydalis intermedia</i>	Smånunneört	3
<i>Corylus avellana</i>	Hassel	1
<i>Cotoneaster integerrimus</i>	Oxbär	2
<i>Crataegus monogyna</i>	Trubbhagtorn	1, 3
<i>Cystopteris fragilis</i>	Stenbräken	2
<i>Dactylis glomerata</i>	Hundäxing	3
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Tuvtåtel	
<i>Deschampsia flexuosa</i>	Kruståtel	2
<i>Dianthus deltoides</i>	Backnejlika	2
<i>Draba muralis</i>	Lunddraba	2
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Träjon	1
<i>Equisetum arvense</i>	Åkerfräken	4, 5
<i>Erophila verna</i>	Nagelört	2
<i>Fallopia dumetorum</i>	Lövbinda	2
<i>Festuca ovina</i>	Fårsvingel	2
<i>Festuca rubra</i>	Rödsvingel	2
<i>Filipendula ulmaria</i>	Alggräs	3, 5
<i>Filipendula vulgaris</i>	Brudbröd	3, 4, 5, 6
<i>Fragaria vesca</i>	Smultron	1, 2, 3
<i>Fragaria viridis</i>	Backsmultron	2
<i>Gagea lutea</i>	Vårlök	
<i>Gagea pratensis</i>	Ängsvårlök	
<i>Galeopsis bifida</i>	Toppdån	1
<i>Galium album</i>	Stormåra	3
<i>Galium aparine</i>	Snärjmåra	2
<i>Galium boreale</i>	Vitmåra	3, 4
<i>Galium uliginosum</i>	Sumpmåra	3
<i>Galium verum</i>	Gulmåra	3, 4, 5
<i>Geranium robertianum</i>	Stinknäva	1, 2
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogsnäva	1, 3, 4, 5
<i>Geum rivale</i>	Humleblomster	4, 5
<i>Geum urbanum</i>	Nejlikrot	1
<i>Helianthemum nummularium</i>	Ljus solvända	2
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåsippa	1
<i>Hieracium Oreadea agg.</i>	Klippfibbla	
<i>Hieracium peleterianum</i>	Mattfibbla	2
<i>Hieracium Pilosella agg.</i>	Gråfibbla	2
<i>Hieracium Silvaticiformia agg.</i>	Skogsfibbla	1
<i>Hieracium umbellatum</i>	Flockfibbla	3, 4, 5, 6
<i>Holcus mollis</i>	Lentåtel	4
<i>Hypericum maculatum</i>	Fyrkantig johannesört	2, 3, 4, 5
<i>Hypericum perforatum</i>	Äkta johannesört	2
<i>Juncus effusus</i>	Veketåg	3
<i>Juniperus communis</i>	En	4
<i>Knautia arvensis</i>	Åkervädd	3, 4, 5
<i>Lactuca muralis</i>	Skogssallat	1, 3

<i>Lamium album</i>	Vitplister	2, 3
<i>Lathyrus pratensis</i>	Gulvial	3, 4, 5
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Prästkrage	2, 3
<i>Lilium martagon</i>	Krollilja	1
<i>Lonicera xylosteum</i>	Skogstry	1
<i>Lotus corniculatus</i>	Käringtand	4
<i>Luzula multiflora</i>	Ängsfryle	4
<i>Luzula pilosa</i>	Vårfryle	3, 4, 6
<i>Lychnis viscaria</i>	Tjärbloster	2, 3
<i>Lysimachia vulgaris</i>	Strandlysing	3
<i>Malus sylvestris</i>	Vildapel	1
<i>Medicago falcata</i>	Gullusern	R
<i>Melampyrum cristatum</i>	Korskovall	3
<i>Melica nutans</i>	Berglok	1
<i>Moehringia trinerva</i>	Skogsnarv	1
<i>Myosotis stricta</i>	Vårförgätmigej	2
<i>Phleum phleoides</i>	Flentimotej	3
<i>Phleum pratense</i>	Timotej	3, 5
<i>Picea abies</i>	Gran	1, 3, 4, 6
<i>Pimpinella saxifraga</i>	Bockrot	3, 4, 5
<i>Pinus sylvestris</i>	Tall	3
<i>Plantago major</i>	Gårdsbroblad	
<i>Poa nemoralis</i>	Lundgröe	1
<i>Poa pratensis</i>	Ängsgröe	3
<i>Polygonatum odoratum</i>	Getrams	2, 3
<i>Polypodium vulgare</i>	Stensöta	1, 3, 6
<i>Populus tremula</i>	Asp	5
<i>Potentilla argentea</i>	Femfingerört	
<i>Potentilla erecta</i>	Blodrot	3, 4, 5, 6
<i>Potentilla palustris</i>	Kräkklöver	4, 5
<i>Potentilla reptans</i>	Revfingerört	3
<i>Primula veris</i>	Gullviva	1, 3
<i>Prunus cerasus</i>	Surkörsbär	1
<i>Prunus domestica</i>	Plommon	1
<i>Prunus padus</i>	Hägg	1
<i>Prunus spinosa</i>	Slån	1, 3, 4, 5, 6
<i>Pteridium aquilinum</i>	Örnbräken	4
<i>Quercus robur</i>	Ek	1, 3, 6
<i>Ranunculus acris</i>	Smörblomma	3, 4, 5
<i>Ranunculus auricomus</i>	Majsmörblomma	1
<i>Ranunculus polyanthemos</i>	Backsmörblomma	
<i>Ranunculus repens</i>	Revsmörblomma	5
<i>Rhamnus catharticus</i>	Getapel	
<i>Ribes alpinum</i>	Måbär	
<i>Ribes nigrum</i>	Svarta vinbär	1
<i>Ribes rubrum</i>	Trädgårdsvinbär	
<i>Ribes uva-crispa</i>	Krusbär	1
<i>Rosa dumalis</i>	Nyponros	2, 3
<i>Rosa mollis</i>	Hartsros	2
<i>Rubus idaeus</i>	Hallon	3, 5
<i>Rumex acetosa</i>	Ängssyra	3, 4

<i>Rumex acetosella</i>	Bergsyra	2, 3
<i>Salix cinerea</i>	Gråvide	3
<i>Salix fragilis</i>	Knäckepil	
<i>Salix pentandra</i>	Jolster	3
<i>Sambucus racemosa</i>	Druvfläder	1, 2
<i>Satureja acinos</i>	Harmynta	
<i>Saxifraga granulata</i>	Mandelblomma	2, 4
<i>Scrophularia nodosa</i>	Flenört	
<i>Sedum acre</i>	Gul fetknopp	2
<i>Sedum album</i>	Vit fetknopp	2
<i>Sedum annuum</i>	Liten fetknopp	2
<i>Sedum telephium</i>	Kärleksört	2
<i>Senecio sylvaticus</i>	Bergkorsört	
<i>Senecio vulgaris</i>	Korsört	2
<i>Silene nutans</i>	Backglim	1, 3
<i>Sorbus aucuparia</i>	Rönn	1, 3
<i>Stellaria graminea</i>	Grässtjärnblomma	4
<i>Symphytum x uplandicum</i>	Uppländsk vallört	
<i>Taraxacum officinale</i> agg.	Maskros	1, 3
<i>Thlaspi caerulescens</i>	Backskärvfrö	2
<i>Tragopogon pratensis</i>	Ängshaverrot	3
<i>Trifolium arvense</i>	Harklöver	
<i>Trifolium aureum</i>	Gullklöver	2
<i>Trifolium medium</i>	Skogsklöver	1, 5
<i>Trifolium montanum</i>	Backklöver	3
<i>Trifolium pratense</i>	Rödklöver	2, 3
<i>Trifolium repens</i>	Vitklöver	5
<i>Tussilago farfara</i>	Hästhov	4
<i>Ulmus glabra</i>	Skogsalm	1, 2, 3
<i>Urtica dioica</i>	Brännässla	1, 3
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbär	3, 4
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Lingon	3, 4
<i>Veronica arvensis</i>	Fältveronika	2, 4
<i>Veronica chamaedrys</i>	Teveronika	5
<i>Veronica officinalis</i>	Ärenpris	4, 6
<i>Veronica spicata</i>	Axveronika	2, 3
<i>Vicia cracca</i>	Kråkvicker	5
<i>Vicia sepium</i>	Häckvicker	3, 5
<i>Vincetoxicum hirundinaria</i>	Tulkört	alla
<i>Viola arvensis</i>	Åkerviol	5
<i>Viola mirabilis</i>	Underviol	1
<i>Viola riviniana</i>	Skogsviol	1
<i>Viola tricolor</i>	Styvmorsviol	2
<i>Woodsia ilvensis</i>	Hällebräken	2

1: sluten ädellövskog utmed landsvägen

2: örtrik torräng – delvis kala hållar på höjderna

3: gles ekskog

4: örtrik friskäng i nordsluttning

5: gräsbevuxen friskäng under kraftledningen

6: gles ekdunge med talrika buskage

R: torräng vid vägkanten

4.2. Artlista - Mossor

Levermossor

Barbilophozia hatcheri
Brachythecium reflexum
Lophozia logidens
Metzgeria furcata
Plagiochila porelloides

Porella platyphylla
Ptilidium ciliare
Ptilidium pulcherrimum
Radula complanata

Bladmossor

Abietinella abietina
Amblystegium serpens
Andreaea rupestris
Anomodon viticulosus
Antitrichia curtipendula
Aulacomnium palustre
Bartramia ithyphylla
Bartramia pomiformis
Brachythecium populeum
Brachythecium rutabulum
Bryoerythrophyllum recurvirostrum
Bryum capillare
Bryum flaccidum
Buxbaumia aphylla
Ceratodon purpureus
Cirriphyllum piliferum
Cynodontium strumiferum
Dicranum polysetum
Dicranum scoparium
Grimmia hartmanii
Hedwigia ciliata var. *ciliata*
Homalothecium sericeum
Hylocomium splendens
Hypnum cupressiforme
Isoetecium alopecuroides
Leskea polycarpa
Leucobryum glaucum
Leucodon sciuroides

Mnium stellare
Orthotrichum affine
Orthotrichum anomalum
Orthotrichum speciosum
Orthotrichum urnigerum
Paraleucobryum longifolium
Plagiomnium cuspidatum
Plagiomnium undulatum
Pleurozium schreberi
Pohlia cruda
Pohlia nutans
Polytrichastrum formosum
Polytrichum juniperinum
Polytrichum piliferum
Pseudolesceella nervosa
Pseudotaxiphyllum elegans
Pterigynandrum filiforme
Ptilium crista-castrensis
Pylaisia polyantha
Racomitrium heterostichum
Racomitrium lanuginosum
Rhytidiadelphus squarrosus
Rhytidiadelphus triquetrus
Sanionia uncinata
Schistidium apocarpum
Tortula ruralis
Zygodon rupestris

4.3. Artlista - Lavar

Baeomyces rufus
Calicium viride
Cetraria islandica
Cetraria juniperina
Cetraria odontella
Chaenotheca brachypoda
Cladina rangiferina
Cladonia floerkeana
Cladonia gracilis
Cladonia portentosa
Cladonia subulata

Parmelia saxatilis
Parmelia sulcata
Peltigera canina
Peltigera malacea
Peltigera rufescens
Peltigera scabrosa
Pertusaria amara
Phlyctis argena
Platismatia glauca
Pseudevernia furfuracea
Ramalina farinacea

Collema flaccidum
Coelocaulon aculeatum
Evernia prunastri
Lasallia pustulata
Nephroma resupinatum
Parmelia conspersa

Ramalina fraxinea
Rhizocarpon geographicum
Sclerophora peronella
Sphaerophorus fragilis
Sphaerophorus globosus
Usnea filipendula

5. Dokumentation – Faunadelen (Fågelinventering)

Inledning

Undertecknad har under tiden mars t.o.m. juli 1997 utfört en häckfågelinventering av Uvberget i Gryta socken, Enköpings kommun.

Syftet med inventeringen, som gjorts på uppdrag av Naturskyddsföreningen i Enköping, är att öka kännedomen om områdets fågelfauna samt att ligga som underlag för den framtida skötseln och vården av områdets naturvärden. I föreliggande inventering ges förslag på skötselåtgärder, som syftar till att gynna den biologiska mångfalden inom inventeringsområdet.

Naturskyddsföreningen i Enköping förvärvade Uvberget 1996 genom köp av Svenska Naturskyddsföreningen Riks. Ingen faunainventering har tidigare gjorts i området. Parallellt med fågelinventeringen utfördes en botanisk inventering av Kerstin Anton och Sören Eriksson.

Ett tack riktas till Lars-Inge Larsson som bidraget med kartor till denna inventering.

Kulla 1998-01-31

Pekka Westin

Metodik

I min uppgift ingick att göra en totalinventering av den häckande fågelfaunan inom Uvberget. Utifrån inventeringsresultatet skulle sedan förslag till skötselåtgärder inom området framläggas.

Området inventerades vid 10 tillfällen ungefär jämnt fördelade mellan den 7 mars till den 28 juli. Samtliga inventeringar skedde morgon - förmiddag. Vid varje tillfälle genomströvades området 2 gånger (varv), varvid fågelart, individantal, plats och beteende (sång, spel, varning, parning, bobygge etc.) noggrant registrerades. (Sång, spel och liknande beteenden hos framför allt hanfåglar har två huvudfunktioner, dels att locka till sig en hona för häckning, dels att visa för andra, främst av den egna arten, att området är upptaget). Utifrån registreringar av ovanstående slag kunde räknas ut hur många arter och antal par av varje art, som hävdade revir (häckade) inom området under inventeringsperioden. Något systematiskt bosökande förekom inte p.g.a. störningsrisken.

Varje fågelrevir noterades på den karta med delområden utifrån biotoper (se bilaga 29), som upprättades för Uvberget i samband med en inventering och värdering av naturmarken nordväst om Örsundsbro av Mats Haglund 1984, på uppdrag av naturvårdsnämnden i Enköping. Det innebär att i varje delområde på Haglunds karta registrerades (prickades in) antal revir av respektive fågelart. För att räknas som revir krävdes minst tre registreringar, såvida inte bo med ungar eller bobygge påträffades. Genom att summera antal revir i varje delområde med varandra nåddes en totalsumma revir för varje fågelart inom hela området.

Sammanställning av häckfågelbeståndet

5.1. Häckfågelbeståndet med artfakta

Beståndet redovisas art för art och totalantalet revir för varje art inom hela inventeringsområdet anges. I sammanställningen redovisas även en del generella fakta om arterna (häckningsbiotop, håll och/eller holkbyggare, flytt- eller stannfågel) samt något specifikt för varje art.

Arter, som är upptagna på "förslag till rödlistade Uppsala län", framtagna på Art-Databanken i Uppsala, anges i texten med kategoribeteckning. Nämda rödlista bygger på uppgifter från 1986-1994 och för föreliggande inventering är en hotkategoribeteckning aktuell, nämligen hänsynskrävande. Hänsynskrävande står för arter, som inte är akut hotade eller sårbara, men ändå kräver artvis utformad hänsyn.

Göktyta 1 revir

Häcker i hålträd och holkar i löv- och blandskog intill öppen mark samt i trädgårdar och parker. Flyttar i augusti-september till tropiska Afrika och återkommer början av maj. Röjer sin närvaro genom lätet, en serie ljudliga och nasala "ty-ty-ty". Är hänsynskrävande enligt förslag till rödlista Uppsala län.

Trädpiplärka 5 revir

Häcker i gles skogsmark med gläntor och på hyggen. Flyttar till tropiska Afrika i augusti-september och återvänder i början av maj. Har sångflykt, varvid den faller som en papperssvala ned i trädtopp.

Järnsparv 1 revir

Häcker företrädesvis i granskog med tät under vegetation. Flyttfågel, som flyger söderut i september-oktober och återvänder i början av april. Har skiffergrått huvud och bröst och en tunn näbb.

Rödhake 10 revir

Häcker i alla typer av skogar, t o m i parker och trädgårdar. Flyttfågel, som drar söderut i september-oktober och återkommer i första halvan av april. Är en av Sveriges vanligaste fåglar.

Koltrast 8 revir

Häcker i löv-, bland- och barrskog samt i städernas parker och trädgårdar. Både stann- och flyttfågel. Är Sveriges nationalfågel.

Björktrast 2 revir

Häcker i enstaka par och kolonivis, främst i skogsmiljö i jordbruksbygd och i tätorternas parker och trädgårdar. Både stann- och flyttfågel. Har till skillnad från andra trastar en oansenlig och ej skön sång.

Taltrast 4 revir

Häcker i löv-, bland- och barrskog. Flyttfågel, som drar söderut i september-oktober och återkommer i början av april. Har en stark, omväxlande sång, där varje motiv upprepas ett antal gånger.

Rödvingetrast 3 revir

Häckar i löv-, bland- och barrskog, helst sumpig skog med rik undervegetation. Flyttfågel, som drar söderut i mitten av september-början av november och återvänder i början av april. Är Sveriges minsta trast.

Trädgårdssångare 5 revir

Häckar i löv- och blandskog med tät undervegetation samt i trädgårdar. Flyttar till tropiska Afrika i augusti och återvänder under andra halvan av maj. Sången påminner om en muntert porlande vårbäck.

Svarthätta 1 revir

Häckar i löv- och blandskog, ofta högstammig och fuktig. Flyttar i september-början av oktober till Medelhavsländerna och Afrika och återkommer i maj. Har klara och starka flöjttoner som slutkläm i den porlande sången.

Lövsångare 4 revir

Häckar i alla typer av skogar, även i buskmarker och trädgårdar. Flyttar i augusti-september till tropiska Afrika och återvänder i början av maj. Är näst bofinken Sveriges vanligaste fågel.

Kungsfågel 2 revir

Häckar i gran- och blandskog. Stann- och flyttfågel. Är Sveriges minsta fågel.

Grå flugsnappare 7 revir

Häckar i håligheter, holkar, urgröpningar etc. i torr, gles skogsmark och i parker. Flyttar i augusti-september till tropiska Afrika och återkommer i andra halvan av maj. Har en mycket anspråkslös, gnisslande sång till skillnad från många andra småfåglar.

Svartvik flugsnappare 9 revir

Häckar i hålträd och holkar i löv- och blandskog samt i trädgårdar och parker. Flyttar i augusti-september till tropiska Afrika och återkommer i början av maj. Är vår vanligaste holkbyggare.

Entita 2 revir

Häckar i håligheter i träd och stubbar samt även i holkar i löv- och blandskog. Stannfågel. Hamstrar föda för vinterbruk.

Blåmes 11 revir

Häckar i ihåliga träd och holkar i löv- och blandskog samt i parker och trädgårdar. I huvudsak stannfågel. Har gul undersida, blå vingar, stjärt och hjässa.

Talgoxe 12 revir

Häckar i ihåliga träd och holkar i löv-, bland- och barrskog samt i tätorternas parker och trädgårdar. I huvudsak stannfågel. Är vår största och vanligaste mesfågel.

Nötväcka 5 revir

Häckar i ihåliga träd och holkar i löv- och blandskog samt i tätorternas parker. Stannfågel. Klättrar obehindrat nedför trädstammar med huvudet före.

Trädkrypare 2 revir

Häckar i ihåligheter och holkar i främst barr- och blandskog. I huvudsak stannfågel. Klättrar i spiral uppför trädstammar på jakt efter föda.

Törnskata 1 revir

Häckar i buskrika hagmarker, i skogsbryn och på hyggen. Flyttar till tropiska Afrika i augusti-mitten av september och återkommer i mitten av maj. Spetsar ofta sina byten på törntaggar och taggtråd.

Bofink 13 revir

Sveriges vanligaste fågel. Häckar i löv-, bland- och barrskog samt i parker och trädgårdar. Flyttar i slutet av september-oktober söderut och återvänder i början av april.

Grönfink 12 revir

Häckar i skogsbryn, enbackar, hagmarker, parker och trädgårdar i odlad bygd. Stann- och flyttfågel. Har klargula teckningar på vingar och stjärt.

Grönsiska 2 revir

Häckar främst i högstammig barr- och blandskog. Stann- och flyttfågel. Samlas under icke häckningstid i täta flockar.

Domherre 1 revir

Häckar företrädesvis i barr- och blandskog. I huvudsak stannfågel. Är julkortsfågeln nummer ett.

Stenknäck 2 revir

Häckar i löv- och blandskog samt i parker och större trädgårdar. Stann- och flyttfågel. Har en mycket grov näbb, som den kan knäcka körsbärskärnor med. Är hänsynskrävande enligt förslag till rödlista Uppsala län.

Gulspurv 5 revir

Häckar i skogsbryn, enbuskmarker och på hyggen, främst i jordbruksbygd. Stann- och flyttfågel. Här en karakteristisk sång, man säger att den räknar till sju.

Kommentar

Av sammanställningen framgår att 27 arter hävdade revir (häckade) inom inventeringsområdet. Av dessa var järnspurv, kungsfågel, svartmes, trädkrypare och grönsiska koncentrerade till de få och till ytan små bestånd av gran, som finns. Gröngöling, större hackspett, morkulla, ärtsångare, stjärtmes, nötskrika och steglits noterades stundom inom området, men bedömdes ej häcka. Mindre hackspett och härm-sångare hävdade stadigt revir (trummade respektive sjöng) vid Strömsbergsbäcken alldeles väster om inventeringsområdet.

5.2. Artlista - Häckfågelbestånd

Beståndet redovisas art för art och totalantalet revir anges i varje delområde utifrån biotopindelningen (8 st) av Mats Haglund 1984 (se karta över delområden sid. 20).

Art	omr 1	omr 2	omr 3	omr 4	omr 5	omr 6	omr 7	omr 8	Summa revir
Göktyta	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Trädpiplärka	1	1	3	0	0	0	0	0	5
Järnsparv	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Rödhake	4	1	2	0	0	1	0	2	10
Koltrast	4	0	2	0	0	1	0	1	8
Björktrast	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Taltrast	1	1	1	0	0	0	0	1	4
Rödvingetrast	1	0	2	0	0	0	0	0	3
Trädgårdssångare	3	0	1	0	0	0	1	0	5
Svarthätta	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Lövsångare	1	0	2	0	0	0	0	1	4
Kungsfågel	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Grå flugsnappare	4	0	1	0	0	0	0	2	7
Svartvit flugsnapp.	2	1	4	1	0	0	0	1	9
Entita	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Svartmes	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Blåmes	4	2	4	0	0	0	0	1	11
Talgoxe	3	2	3	0	0	1	0	3	12
Nötväcka	2	1	1	0	0	0	0	1	5
Trädkrypare	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Törnskata	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Bofink	5	2	3	0	0	0	1	2	13
Grönfink	2	4	2	2	0	0	0	2	12
Grönsiska	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Domherre	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Stenknäck	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Gulspurv	1	1	1	1	0	0	0	1	5
Summa revir	49	16	40	4	0	3	2	18	132

Kommentar

Av tabellen framgår att 132 revir (häckningar) registrerades inom det cirka 3,5 hektar stora inventeringsområdet. Den "slutna ädellövskogen utmed landsvägen" (skötselområde 1) hyste 49 revir av 25 arter, medan den ur storlekssynpunkt likartade "glesa ekskogen" (skötselområde 3) hyste 40 revir av 23 arter. Skötselområde 5, den "gräsbevuxna friskängen", hyste inte en enda häckande fågel.

5.3. Sammanfattning om fågelfaunan - diskussion

Av häckfågelsammanställningen framgår att 132 revir av 27 fågelarter registrerades inom det cirka 3,5 hektar stora inventeringsområdet Uvberget. Bofink var som väntat den vanligaste fågeln, tätt följd av grönfink, talgoxe, blåmes och rödhake. Lövsångaren, näst bofinken Sveriges vanligaste fågel, registrerades överraskande nog med endast ett fåtal par. Anledningen till denna låga siffra kan härledas ur det

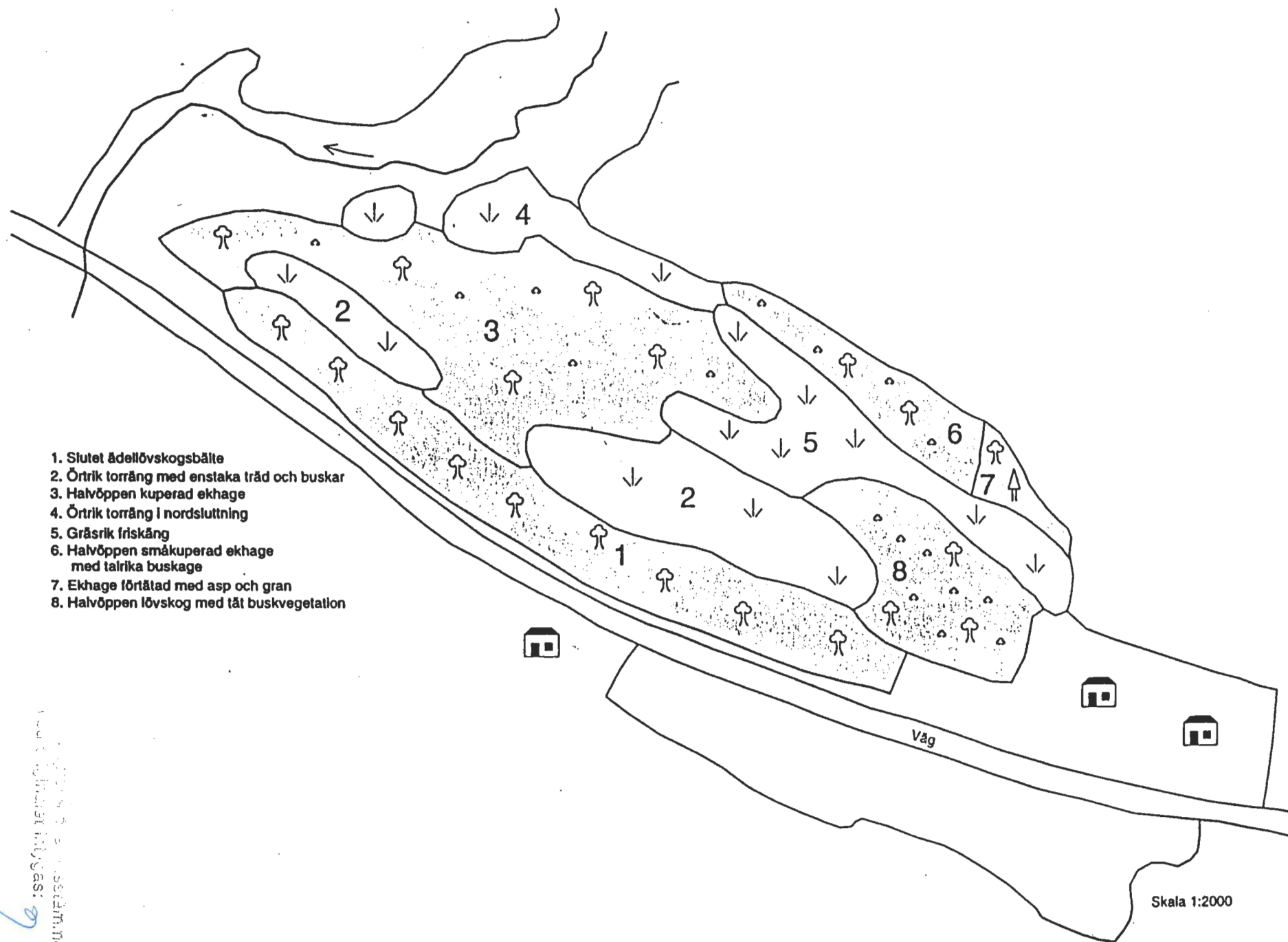
faktum att lövsångaren är en tropisk flyttare och att ogynnsamma väderbetingelser kan ha rått i samband med artens vårflyttning. Dessutom rådde under hela våren kyligt väder i vårt land med ofta blåst från nordsektorn, vilket missgynnar utpräglade insektsätare. Ringmärkningsstatistik och andra undersökningar generellt i landet visar på en nedåtgående trend vad gäller lövsångarens numerär under 1990-talet. Miljömässiga förändringar i artens övervintringsområde (tropiska Afrika) kan här spela en roll. Den stora andelen hålbbyggande fåglar, t.ex. svartvit flugsnappare, talgoxe och blåmes förklaras av att i området finns ett flertal småfågelholkar uppsatta. När det gäller områdets framtida skötsel vore det önskvärt med en återupptagen betesdrift inom hela Uvbergets hagmarker, men det måste bedömas som orealistiskt i dagens jordbrukspolitiska läge. I stället förordas manuell röjning av sly samt gallring och avverkning av asp- och granbestånd, allt för att återskapa något av den tidigare hagmarkskaraktären och öka tillgängligheten för besökare.

5.4. Anordningar för fågelskydd

För att gynna den hålbbyggande fågelfaunan kan man med fördel sätta upp ytterligare holkar inom området utöver de som redan finns. Även kattuggla, skogsduva och göktyta är exempel på hålbbyggare som behöver hjälp med "bostäder".

För "buskhäckande" fåglar behövs täta snår och därför ska även riktigt täta och ogenomträngliga snår sparas.

5.5. Karta över delområden - Faunadelen

6. Tillsyn

Tillsyn utövas av styrelsen för Naturskyddsföreningen i Enköping i samråd med kommunekologen i Enköping.

7. Fornminne - RAÄ-nr 153

Inom naturreservatet påträffades år 1980 vid en inventering 1 älvkvarn/skålgrop på kammen av en välvd bergsrygg.

Älvkvarnen har en diameter på 9 cm och ett djup av 3 cm. Förekomsten ligger 2,5 m SV om ett 3 x 1,5 m stort flyttblock. På samma bergsrygg längre mot NV finns flera liknande gropar samt isräfflor, som är naturbildningar, allt inom skötselområdet 2 mot SO.

8. Kraftledningar

En luftledning för 10 kV gränsar till naturreservatet i den nordöstra delen, en avgränsning 10 kV från denna ledning till befintlig nätstation samt luftledningar för lågspänning 0,4 kV ligger helt inom reservatet.

9. Mål och föreskrifter för skötselområden

9.1. Övergripande mål

Som tidigare nämnts betades Uvberget fram till 1981. Ur naturvårdssynpunkt vore det önskvärt med återupptagen betesdrift i hela området, men detta bedöms som orealistiskt i dagens läge. I stället förordas kontinuerlig, manuell röjning i området i syfte att något så när återskapa och bibehålla hagmarksskarakteren till fromma för ett rikt växt- och djurliv samt för områdets besökare.

Följande förslag till åtgärder görs område för område (1-6) och bygger på inventerarnas egna bedömningar av områdets naturvärden. Revideringar av sköselförslagen kan eventuellt komma att ske senare.

Vägar och stigar för att göra området mer lättillgängligt ska inte anläggas, detta för att undvika ökat slitage. Arter på torra stenmarker är mycket känsliga för tramp och därför tål inte området alltför många besökare. Bärande träd och buskar sparas för att gynna fågel- och insektslivet. Gamla och döda träd ska vara kvar.

9.2. Skötselområden

Skötselområde 1: Sluten ädellövskog utmed landsvägen.

Mål:

Öka andelen av ädellövskog genom att gynna självföryngringen.

Åtgärder:

Granar upp till ca 5 meters höjd tas bort. Försiktig friläggning av vissa ädla lövträd och tallar. Det täta granbeståndet i östra delen sköts så att en lövföryngring gynnas. Bortrensning av allehanda skräp (glas, plast etc.). Komposthögen och befintligt skrot nära östra tomtgränsen och längs vägen städas bort.

Skötselområde 2: Örtrika torrängar - delvis kala hållar på höjderna.

Mål:

Områdena bör bevaras i nuvarande skick.

Åtgärder:

Torrängarna hålls fria från uppväxande sly.

Skötselområde 3: Gles ekskog.

Mål:

Återskapa den öppnare typ av biotop som fanns innan betet upphörde.

Åtgärder:

Ta bort unggranar, enstaka ros- och slånbuskar. Granbeståndet i nordvästra delen av området avverkas och aspbeståndet i samma del gallras kraftigt genom ringbarkning, så att endast grova aspar tillåts utvecklas fritt. Enstaka aspar får växa till för

att bli hålträd. Ravinen längst i väster lämnas utan åtgärd. Befintliga stigar hålls öppna. Om möjlighet finns, bör ett extensivt bete återupptas och då helst av nötkreatur eller får.

Skötselområde 4: Örtrik friskäng.

Mål:

Hålla området öppet.

Åtgärder:

Avverkning av granar och uppväxande lövsly. Beteshävdan bör om möjligt återupptas. Om inte detta är möjligt bör området slåtterhävdas med två eller tre års mellanrum. I samband med slåtter forslas växtmaterialet bort.

Skötselområde 5: Gräsbevuxen friskäng under kraftledningen.

Mål:

Få en mer örtrik flora.

Åtgärder:

Röjning av aspsly och slån, för att bibehålla karaktären av öppen äng. Beteshävdan bör om möjligt återupptas. Om inte detta är möjligt bör området slåtterhävdas med två eller tre års mellanrum. I samband med slåtter forslas växtmaterialet bort. Detta för att marken ska bli mer näringsfattig, vilket i sin tur gynnar ängens örtrikedom. I gränsen mot skötselområde 2, avverkas två större granar. Detta för att friställa intillväxande ek.

Skötselområde 6: Gles ekdunge.

Mål:

Fri utveckling.

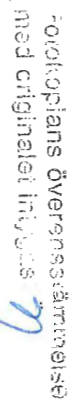
Åtgärder:

Inga.

Skötselområde 1-6 (hela inventeringsområdet)

För att gynna den hålbbyggande fågelfaunan kan med fördel ytterligare fågelholkar, utöver de som redan finns, sättas upp. Kattuggla, skogsduva och göktyta är exempel på hålbbyggare, som behöver hjälp med "bostäder".

24

- Delområde 1** Slutet ädellövskogsbälte
2 Örtrika torrängar
3 Halvöppen kuperad ekhage
4 Örtrik friksäng i nordslutning
5 Gräsrik friskäng
6 Halvöppen kuperad ekhage med rikligt buskage

10. Dokumentation och uppföljning

Åtgärderna enligt skötselplanen dokumenteras i samband med genomförandet. Fasta provytor läggs ut i de områden, som hävdas via röjning, bete och/eller slåtter. Kommunekologen hjälper till med att välja ut provytorna samt att komma i gång med inventeringen av utlagda smårutor.

11. Ekonomi

Alla åtgärder enligt skötselplanen finansieras av markägaren/reservatsförvaltarens (Naturskyddsföreningen i Enköping) egna medel.

12. Litteratur

1. Nyström, Eva-Låtta och Jonsson, Håkan, 1982: *Naturvårdsinventering, Örsundsbro*. Naturvårdsnämnden, Enköpings kommun.
2. Haglund, Mats, 1984: *Naturvårdsinventering, Örsundsbro, Enköpings kommun. Inventering och värdering av naturmarken nordväst om Örsundsbro*. Naturvårdsnämnden, Enköpings kommun.
3. Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: *Naturvårdsprogram för Uppsala län. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv. Meddelande 1987:2*.
4. Svantesson, Sven-I., 1991. Beskrivning till jordartskartan Enköping NO. *SGU Serie Ae 110*.
5. Aronsson, M., Hallingbäck, T. & Mattsson, J.-E. (red.) 1995: *Rödlistade växter i Sverige 1995*. ArtDatabanken, Uppsala.